

דלעיל מיניה נמי קאי, והכי קאמר קרא: דברי הצומות ומאמר אסתר — קיים דברי הפורים האלה.

"כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשוורוש וגדול היהודים ורצוי לרוב אחיו". רצוי לרוב אחיו — ולא לכל אחיו⁷⁷⁰. מלמד שפירשו ממנו מקצת פנהדרין⁷⁷¹, כיון שבטל מדברי תורה⁷⁷² ונכנס לשררה.

אמר רב יוסף: גדול תלמוד תורה — יותר מהצלת⁷⁷³ נפשות⁷⁷⁴. דמעיקרא חשיב ליה למרדכי בתר ארבעה אינשי, ולבסוף — בתר חמשה.

דמעיקרא, בימי כורש, כשעלה זרובבל מן

הגולה ומרדכי עמו, כתיב: "אשר באו עם זרובבל ישוע נחמיה שריה רעליה מרדכי בלשן" — חזינן דחשיב למרדכי בתר ארבעה.

ולבסוף כתיב: "הבאים עם זרובבל ישוע נחמיה עזריה רעמיה נחמני מרדכי בלשן" — אחשביה קרא בתר חמשה.

אמר רב ואיתימא רב שמואל בר מרתא: גדול תלמוד תורה — יותר מבנין בית המקדש.

שיש לתמוה, אמאי לא עלה עזרא עם זרובבל בימי כורש, אלא רק בשנה השביעית לדריוש האחרון, לאחר שנבנה הבית?

מי שאין תורתו חשובה כל כך, שהוא יבטל מתלמודו. וזהו מה שראו הסנהדרין, שאין תורתו חשובה כמו היושבים לפניו, לכן פירשו ממנו מקצת, ועשו אותו חמישי לסנהדרין. עיי"ש.

773. בטור יו"ד בסוף סי' רנ"א איתא, גבי היכא דיש להם ממון או לת"ת או להצלת נפשות — הצלת נפשות עדיפא מתלמוד תורה.

והביא שם הב"ח, דהקשה מהרש"ל, הא אמרינן הכא דגדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות?

וכתב הב"ח דלק"מ. דהכא לא קאמר אלא דגדול הוא העוסק בתורה להחשיבו ולהקדימו, יותר ממי שעוסק בהצלת נפשות, שאינו חשוב כל כך כמו העוסק בתורה. אבל להוציא ממון — פשיטא דהצלת נפשות קודם, דאין לך דבר העומד בפני פקוח נפש. ועיי' בשו"ת חיים ביד [למהר"ח פלאגיא] סי' קכ"ו שהאריך בזה.

774. כתב החפץ חיים בספר תורת הבית [פרק ה'], דהיינו, דאע"ג דודאי דהצלת נפשות דוחה תלמוד תורה, ואפילו מצוה אחרת קטנה, כשאי

770. כתב במדרש שמואל [על מס' אבות] על המשנה "כל שרוח הבריות נוחה הימנו — רוח המקום נוחה הימנו": "ואמר [התנא]: כל שרוח הבריות, ולא אמר "כל שרוח כל הבריות נוחה הימנו", [לפי] שאין אדם יכול להיות נוח ורצוי לכל הבריות. וכן במרדכי אומר: "ורצוי לרוב אחיו" [ולא לכל אחיו]. אלא, יהיה רצוי לרוב, ואין לחוש למיעוט".

771. כתב הכתב סופר, דיש לומר, שדרשה זו באה לספר דווקא בצדקתם של מרדכי והסנהדרין. והיינו, שהסנהדרין לא נשאו לו פנים במילי דשמיא, וגם מרדכי לא ביקש זאת מידם, ולא השתדל אצל המלך שימנוהו ראש עליהם. והיינו דכתיב: "כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשוורוש וגדול ליהודים", ועם כל זה, "רצוי לרוב אחיו" — ולא לכולם.

772. הכתב סופר [בפרשת קרח] מביא בשם אביו החתם סופר, דאמנם ודאי שמי שיש בידו לסייע בהצלת נפשות, צריך להניח תלמוד תורה — ולעסוק בהצלת נפשות, מ"מ בשמים בוחרים